

Přítomný čas PROSTÝ vs. PRŮBĚHOVÝ

Tvoření

U času **prostého** pracujete s **pomocným slovesem DO** a základním tvarem významového slovesa.

U času **průběhového** pak s **pomocným slovesem BE** a významové sloveso má na konci **-ING**.

Nikdy je však nemůžete kombinovat.

I work I am working

you work you are working

he works he is working

she works she is working

it works it is working

we work we are working

you work you are working

they work they are working

Jak zde vidíte, u prostého času pouze přidáte koncové **-S** ve **3. osobě j.č.**, jinak se nic nemění.

U průběhového času použijete **pomocné sloveso BE** a ve všech osobách je významové sloveso zakončeno na **-ING**.

V otázce se do hry dostane ještě navíc **pomocné sloveso DO** a to v případě prostého času (ve 3. osobě j.č. se mění na **DOES** /dʌz/). U průběhového času máte **pomocné sloveso BE**, ale to používáte již v oznamovací kladné větě.

Do I work? Am I working?

Do you work? Are you working?

Does he work? Is he working?

Does she work? Is she working?

Does it work? Is it working?

Do we work? Are we working?

Do you work? Are you working?

Do they work? Are they working?

Když tvoříme zápor, je situace podobná. Opět pracujeme s pomocnými slovesy **DO** a **BE** a v průběhovém čase navíc významové sloveso zakončíme na **-ING**. Pomocná slovesa však budou v záporu.

I don't work I'm not working

you don't work you aren't working

he doesn't work he isn't working

she doesn't work she isn't working

it doesn't work it isn't working

we don't work we aren't working

you don't work you aren't working

they don't work they aren't working

Použití přítomného času prostého - něco, co je obvyklé, časté, opakující se.

opakovaná činnost Steve **starts** work at 8 o'clock every morning including weekends.

What time **do** you **go** to bed?

I always **read** a nice book when I'm on holiday.

She never **comes** late.

dlouhodobá činnost

My older sister **lives** in London.

Susan **doesn't work**. She's a student.

His wife **works** in a bank in the city centre.

zvyky a záliby

How often **does** your brother **go** abroad?

We **don't usually stay** in hotels.

Where **do** your grandparents **live**?

Does your mother **go** shopping every day?

My dad **loves** gardening.
Her uncle **doesn't like** fresh strawberries.
Do you smoke?

Does your boyfriend **drink** a lot of beer?
I never **drink** coffee before I **go** to bed.
Why **do you listen** to the radio so often?

všeobecná pravda

The sun **rises** in the east.
Plants **grow** when you **water** them.
It usually **snows** in winter.

slovesa stavová - nepopisují děj, ale stav, proto se používají **pouze v čase prostém**.

Do you know my parents?
I **don't know** her.
I **think** the food was great.

I **need** your help.
She **doesn't agree** with me.
I **see** somebody in the corner.

S přítomným časem prostým se často mohou spojovat **příslovce označující frekvenci (frequency adverbs)**.
I k těmto nabízíme ke stažení přehlednou tabulku:

frequency adverbs		
100%	always /'ɔ:lweɪz/	<i>vždy, pořád</i>
	usually /'ju:ʒuəli/	<i>obvykle</i>
	often /'ɒf'n/	<i>často</i>
	sometimes /'sʌmtaɪmz/	<i>někdy, občas</i>
	hardly ever /,hɑ:'dli 'evə/	<i>téměř nikdy</i>
0%	never /'nevə/	<i>nikdy</i>

www.helpforenglish.cz

Použití přítomného času průběhového

Pravopisné změny

Za sloveso se přidá koncové **-ING**:

koncové -e odpadá

Pokud přidáváte -ING za sloveso zakončené na -E, musíte E odstranit:

have – haveing – having
come – comeing – coming

koncové -y nikdy neodpadá

stay – staying
cry – crying

koncová souhláska se někdy zdvojuje

shop – shopping
sit – sitting
swim – swimming

K této změně dochází v případě, že *infinitiv jednoslabičného slovesa končí na souhlásku, před níž je jedna samohláska, která je přízvučná.*

SHOP (poslední tři písmena jsou souhláska – samohláska – souhláska)
shopping

SIT (tato písmena jsou souhláska – samohláska – souhláska)
sitting

SWIM (poslední tři písmena jsou souhláska – samohláska – souhláska)
swimming

Ale pozor:

COME (zde je na konci E, které odpadá, a už se nic nemění)   **coming**

MEET (na konci je souhláska, ale před ní jsou dvě samohlásky)   **meeting**

TALK (na konci jsou dvě souhlásky)   **talking**

Offer – offering, ale travel - travelling

Použití

činnost, která právě probíhá

Nejčastější použití tohoto času je, když se něco právě děje.

My brother **is sleeping**.
What **are** you **doing**?
Why **is** she **looking** at me?
Susan **isn't studying** at the moment.

Jack **is** only **trying** to help you.
Where **are** all the people **going**?
I'm not eating the soup.
They're **having** dinner.

činnost, která se děje “kolem současnosti”

Neméně důležité užití je situace, která třeba zrovna neprobíhá v danou chvíli, ale probíhá “v okolí současnosti”. Je to nějaká činnost, kterou jste začali, ale nedokončili, i když ji třeba v tuto danou chvíli neděláte. Jedná se o **dočasnou činnost**.

Třeba někomu chcete říct, že čtete skvělou knihu, ale teď zrovna sedíte v tramvaji a knihu máte doma na nočním stolku. Je ale rozečtená, takže vaše čtení sice neprobíhá teď, ale v těchto dnech. Někdo má knihu přečtenou za týden, jiný za rok, ale jde o to, že je to stále **rozečtená kniha**.

I'm reading a great book.

He's **going** to work by bus this week.

This is her seat. She's **sitting** here.

What **are** you **drinking**?

naplánovaná budoucnost

Tato kategorie použití je spíše určena pokročilejším studentům, ale přesto si ji zde uvedeme, protože možná ani nevíte, že se stejně může chovat i čeština.

Když třeba právě jedu do Londýna a někdo mi zavolá, řeknu “**Jedu do Londýna**” (**I'm going to London**). Jenže může taky nastat situace, že sedím v kanceláři a kolega se mě zeptá na plány na víkend a já odpovím “**Jedu do Londýna**” (**I'm going to London**). Nikam v ten moment nejedu, nesedím v autě, sedím v kanceláři, ale je to naplánovaná budoucnost. Angličtina i čeština zde může použít přítomný čas.

V takovém případě jde totiž o naplánovanou a **domluvenou / zařízenou činnost**

I'm going to London on Saturday.
What **are** you **doing** this weekend?

Jack **is seeing** his brother tomorrow.
How **are** you **getting** there?

stavová slovesa – nepoužíváme v průběhovém čase

Stavová slovesa se však dají použít pouze v čase prostém, i když máte pocit, že vyjadřujete něco, co se děje právě teď.

Vezměme si například slovíčko **want** (chtít). Když něco chci, můžu to třeba chtít pouze teď a za chvíli už to třeba nebudu chtít, ale sloveso “chtít” nevyjadřuje *děj*, nevyjadřuje činnost.

Zde je seznam základních stavových sloves (**která se používají pouze v přítomném čase prostém**):

like	love	hate	want
prefer	agree	own	hear
understand	believe	remember	promise
	forget	need	know

Některá slovesa mají jiný význam v prostém a jiný v průběhovém čase.

sloveso **have** - pokud vyjadřuje **vlastnictví**, je vždy v čase prostém, ale pokud funguje jako jakési pomocné sloveso pro **vyjádření děje**, může se použít i v čase průběhovém:

I have a car.   **I'm having lunch.**
He has a new flat.   **He's having a shower.**
We have a big house. **We're having a good time.**

sloveso **think** může znamenat **myslet si**, pak je stavové, nebo **přemýšlet**, pak je dynamické. Když si něco myslíte, je to prostě stav, nic neprobíhá, je to stav vaší mysli. Když však přemýšlíte, obrazně se vám kouří z hlavy, něco probíhá.

I think it's a good idea. I'm thinking about their offer.

She thinks that he is lazy. She's thinking about him.

What do you think about it? What are you thinking about?

sloveso **see**, které může znamenat **vidět**, pak je to smyslové vnímání, označuje stav – mám oči, tedy vidím, aniž bych vykonával nějakou činnost. Naproti tomu může také vyjadřovat **vidět/vídat se s někým**, pak jde o děj.

I see a tall man. I'm seeing my brother tomorrow.

She sees her wallet in his pocket. She's seeing a new boyfriend.